

of van het *Reichssicherheitshauptamt* speciaal verlof had gekregen, dat proces ondanks het *Führerbefehl* te laten doorgaan, en men moet wel aannemen dat daarbij Rauters belangrijkste argument is geweest dat hij het proces en eventueel de doodvonnissen als drukmiddel wilde gebruiken om de redactie van *Trouw* er toe te brengen, de uitgave van het veelgelezen illegale blad te staken. Aanvankelijk waren de *Trouw*-gevangenen in Haaren van mening, dat de redactie het aanbod van de 'SD', het niet tot een proces te laten komen, moest afslaan; daarbij was van belang 'dat', aldus een medegevangene in Haaren, 'hoogstens een zes tot acht verwachtten de doodstraf te zullen krijgen, wanneer het inderdaad tot een proces zou komen.'¹ Dat proces vond plaats. Een *Polizeistandgericht* velde drie-en-twintig doodvonnissen. Op 5 augustus werden de leden van de *Trouw*-groep, uit Haaren overgebracht, in de 'bunker' van Vught opgesloten. Via de centrale verwarmingsbuizen, de door het gehele complex lopende luchtkokers en de enigszins geopende celraampjes was onderling contact mogelijk en ook contact met andere gevangenen. Een van die andere gevangenen, een LO-medewerker, hield op die eerste avond 'een ontroerende avondverdenking', schreef later een medegevangene uit Vught; 'een vurig smeekgebed, door ons allen met hart en ziel meegebeden, zendt hij op tot God of Hij het toch mogelijk wil doen zijn, deze levens te sparen, maar – Uw wil geschiede.' Nadien hoorde men de leden van de *Trouw*-groep psalmen zingen. 'Zo is het doorgegaan die vier dagen.'² In die dagen herhaalde de 'SD' zijn aanbod aan de redactie van *Trouw*, nu in die vorm dat de doodvonnissen niet zouden worden uitgevoerd. Dat aanbod werd, vermoedelijk in de ochtend van 9 augustus, door de redactie op principiële gronden (geen compromis met de vijand!) verworpen. De *Lagerkommandant* van Vught werd ingelicht en op de avond van de 9de, 'tegen schemerdonker, werden', aldus een vrouwelijke gevangene die in de 'bunker' tewerk was gesteld,

'elf jongens uit hun cellen geroepen. Op de gang werden hun namen afgelezen en daarna gingen zij weg. Het hek van de gang sloeg dicht; we hoorden hen de poort uitlopen, op de auto gaan, de wagen dichtklappen en de kettingen van de sluiting rammelen, de wagen starten – wegrijden – en ongeveer tien minuten later hoorden wij één salvo en daarachter de genadeschoten.

Zo ging ook de tweede groep.'³

¹ B. van Huygevoort in Stichting Trouwfonds: *Vught, 9 augustus 1944–9 augustus 1946* (1946), p. 26. ² G. Breteler in a.v., p. 18–19. ³ L. van Harssel in a.v., p. 32.